



O le Afioga ia Anika Wells MP
 Minisita mo Tagata Matutua
 Minisita mo Taaloga
 Sui Usufono mo Lilley

E mafai ona fa'afeso'ota'i oe e lau 'au'aunaga Tausia Fale e fa'atatau i suiga o tau i lau feagaiga tau tausiga ile fale. O lo'o fa'aopoopo e le Malo le aofa'i o lau affi ina ia mautinoa o lo'o e mauaina tutusa au'aunaga ma itula o tausiga.

Pele e maua le tausiga ile fale,

O lo'o ou tusi atu ia te oe o se tagata Ausetalia matua (po'o se sui o se Ausetalia matua) o lo'o mauaina se Paketi Tausia i Aiga (HCP) ma le tala fiafia o lo'o matou fa'atupeina le si'itaga sili e tasi mo tagata faigaluega tausiga matutua. E \$11.3 piliona le tupe a le Malo o Ausetalia e siitia ai totogi o tagata faigaluega tausiga matutua. E aofia ai le \$2.2 piliona i tupe faaopoopo mo le tausiga o aiga mo le fa'atatau e ausia ai le siitaga.

Ou te fia faamautinoa atu ia te oe o nei siitaga o totogi e tatau ona faaaauu pea ona e mauaina au'aunaga tutusa ma itula o au'aunaga e te mana'omia. Ole HCP a tagata uma ole a siitia ile 11.9% mai le aso 1 Iulai 2023 e totogi ai le tau o le siitaga o totogi ma isi siitaga o tau.

O le si'itaga o fesoasoani na fa'atatau i mea na fa'aalu e le 'au'aunaga i le 2021-22 i tagata faigaluega tausiga matutua ma mea na mana'omia e fa'amautinoa ai e fa'aaauu pea ona e mauaina ia lava itula o tausiga mai ia Iulai 1 2023. fesoasoani ile tausiga ile fale e maua ai oloa, mea faigaluega, suiga ile fale ma le soifua maloloina fa'atasi, e le afaina ile si'itaga o totogi.

Tulaga o le paketi Lagolago i Aso Ta'itasi (1 Iulai 2022)*	Mai le aso 1 Iulai 2023 Fesoasoani
Laasaga 1	\$25.15
Laasaga 2	\$44.24
Laasaga 3	\$96.27
Laasaga 4	\$145.94

*O le sao a le Malo e suia i le aso 1 Iulai i tausaga uma.

O le siitaga o totogi e iloa ai le taua o tagata faigaluega tausiga matutua ma le lavelave o galuega latou te faia. Ole si'itaga sili lea ole totogi mo tagata faigaluega tausiga matutua. O se alualu i luma moni i le fa'atauaina moni o lo latou fa'amaoni ma tomai. E sili atu, totogi sa'o o le a fesoasoani e faatosina ma taofia ai tagata faigaluega. Ua matou faalogo, mai tagata matutua ma o latou aiga, e te faatāuaina au tagata faigaluega tausiga matutua.

O le a le uiga o lenei mea ia te oe?

Talu ai o lo'o matou fa'atupeina lenei si'itaga o totogi mo tagata faigaluega e tatau ona e fa'amoemoe e maua le tausiga tutusa ma au'aunaga o lo'o e maua nei mai lau tausiga. Mo au tagata faigaluega tausiga matutua e maua o latou totogi, o le a mana'omia e lau 'au'aunaga ona fa'aopoopo mea latou te totogia mo le tausiga ma au'aunaga e pei o tausima'i, tausiga a le tagata lava ia, malolo i totonu o le fale ma le fa'amamāina.

O tau fa'atuputeleina o le a fa'apipi'iina e le aofa'i fa'aopoopo i totonu o tupe o lau affi.

Mo lau 'au'aunaga e sui mea latou te totoogia oe; e tatau ona latou fa'afouina lau maliliega ile tausiga ile fale. Pe a fa'afou lau feagaiga ile tausiga ile fale, e iai tiute fa'aletulafono a lau 'au'aunaga e tatau ona latou fa'ataunu'uina e pei o le fa'amautinoa latou te talanoaina suiga ma oe ma saili lau maliliega a'o le'i faia suiga.

E mana'omia e lau 'au'aunaga ona fa'afeso'ota'i oe e fa'afou lau maliliega ma fa'atalanoa so'o se suiga ua fuafuaina i lau maliliega e aofia ai lau tala fa'atatau o tupe ma lau fuafuaga tau tausiga. E tatau ona latou fa'amatala po'o a nei suiga, pe aisea ua latou faia ai, po'o afea e aoga ai nei suiga.

O lo'o fa'apipi'i e le Komisi o le Tulaga Autasi ma le Saogalemu o Tagata Matutua se pepa o fa'amatalaga e fesoasoani ia te oe e malamalama ai i au aia tatau, mea e mana'omia mai lau tausiga ma'i ma le mea e mafai ona e maua ai le fesoasoani pe a faia ni suiga i au 'au'aunaga ile fale.

O le a le siitaga talafeagai o tau?

E mana'omia e 'au'aunaga ona totogi a latou tau e avatu ai au'aunaga e te maua mai ia i latou. O totogi o se tasi lea o vaega o tau e alu i le fuafuaina o lau tau o au'aunaga ma o le mea lea e talafeagai ai mo kamupani e tu'uina atu a latou tau e totogi ai le si'itaga o totogi. Ole pasene ole tau e fa'aalu e le au fa'asoa ile totogi ole a eseese ile kamupani. O isi tau e mafai ona aofia ai:

- Supaanueta mo latou tagata faigaluega
- Mana'omia tau pisinisi e aofia ai suaau, maketi ma tau pulega.

E ui o lenei mea e mafai ona faigata ai ia te oe ona e iloa pe talafeagai le tau o lo' o totogi pe leai, o le a mafai e lau kamupani ona fa' amatalaina le siitaga o tau.

Talu ai e tatau i kamupani uma ona fa'asalalau a latou tau o lo'o i ai nei, afai e te manatu e maualuga tele le tau e mafai ona e fa'atusatusa tau i luga o le upega tafa'ilagi a My Aged Care. O fa'amatalaga i le auuala e fai ai lenei mea o lo'o i le pito o le tusi.

O le a le mea e tupu pe afai o lo'o fa'aalu atoa la'u afifi i tau o tagata faigaluega tausiga matutua i masina ta'itasi?

E le tatau ona i ai ni suiga i ou itula o tausiga, aua o lo' o fa' ateleina tupe.

Ae peita'i, afai o lo'o e i luga o le afifi aupito maualuga (laasaga 4), e ono mafai e lau 'au'aunaga ona talosaga i le Malo e totogi so'o se avanoa i tau.

Afai o lo'o e i luga ole la'asaga 1-3 HCP, ma o lo'o e fa'aaoga uma lau paketi paketi ile tausima'i ma le tausiga a le tagata lava ia, atonu e te mana'omia se toe iloilogia. E mafai e lau tausima'i ona fa'atalanoa pe ete mana'omia se su'esu'ega a le Vaega o Su'esu'ega a Tagata Matutua. Talanoa i lau 'au'aunaga pe a iai ni au fesili.

O afea e feso'ota'i ai la'u 'au'aunaga?

A'o le'i o'o i le aso 1 Iulai 2023, afai e suia au tau, o le a fa'afeso'ota'i lau kamupani e uiga i:

- O a tau o lo'o suia
- Aisea e tatau ai ona sui tau
- O a na tau e aofia ai ma
- O afea e amata ai tau fou.

Ae fa'afelea pe a ou le ioe i le si'itaga o tau o lo'o fa'atulaga mai e la'u tautua?

Talanoa i lau 'au'aunaga ma fai atu ia i latou e fa'amatala le si'itaga o tau ma latou fa'atatau mo i latou. Afai e te fa'amalieina o tau e talafeagai ma e feso'ota'i ma le si'itia o tologi, ou te fa'amalosia oe ina ia e ioe i si'itaga talafeagai uma mo lau tausiga ma au'aunaga e tu'uina atu e tagata faigaluega tausii matutua. O le le faia o lena mea e ono afaina ai le avanoa o au auaunaga tau tausiga. O lona uiga o le tupe fa'aopoopo ua matou tu'uina i totonu o le faiga atonu e le o'o atu i tagata faigaluega o lo'o mana'omia.

O fea e mafai ona ou alu i ai pe a jai ni a'u fesili?

- Talanoa i lau 'au'aunaga ile fa'ata'ita'iga muamua ina ia mafai ona latou fa'amatalaina a latou tau.
- A'oa'o atili e ala ile asiasi www.myagedcare.gov.au/agreeing-home-care-package on le upegatafa'ilagi a My Aged Care pe fa'atusatusa lau 'au'aunaga i isi i lou eria e fa'aoga ai le 'Find a Provider' meafaigaluega i le www.myagedcare.gov.au/find-a-provider.
- Valaau le nofoaga autu e faafesootai ai La'u Tausii Matutua i le 1800 200 422. • Saili atili i luga i le www.health.gov.au/our-work/home-care-packages polokalame/fa'atauga/totogi-tupe-fa'asili-siitaga.
- Tusi se taimi atofaina ma se Ofisa Faapitoa Tausii Matutua (ACSO) lea o se vaega o auaunaga faafesagai ma La'u Tausii Matua. E mafai e le ACSO ona fesoasoani ia te oe i au'ililiga fa'atatau ile tausiga o tagata matutua. Ina ia tusi se feiloaiga ma se ACSO, vili le laina Auaunaga Ausetalia Aged Care ile 1800 227 475.
- Fa'afeso'ota'i le Australia-wide Olders Advocacy Network (OPAN) e ala i o Valaau i le 1800 700 600 (avanoa 8am i le 8pm, Aso Gafua i le Aso Faraile ma le 10am i le 4pm Aso Toonai) mo faamatalaga e uiga i au aia tatau ma le lagolago e talanoa ai i lau tausiga. o Asiasi i le opan.org.au e a'oa'o atili pe fa'apefea ona fesoasoani le OPAN ia te oe.
- Fa'afeso'ota'i le Komisi o Tulaga Tausii ma le Saogalemu ile 1800 951 822 po'o luga ole laiga ile asiasi i le www.agedcarequality.gov.au.

Ou te mana' o fo' i e fa' aoga le avanoa e fa' amanatu atu ai o le COVID-19 booster o le a fa' aitiitia ai le lamatiaga o ma' i ogaoga po' o le falema' i - e tusi ai lau COVID booster telefoni 1800 020 080.

Ma le faamaoni



Anika Wells

25 Me 2023